

for den Indflydelse, som min Henvendelse til ham igaar muligvis kunde have udøvet paa ham, for at han ikke skulde komme til at stille sig bedre til Forslaget end igaar nævnt; men jeg skal, idet jeg henviser til mit Citat og mit Foredrag, bede ham erindre, at alle de Bemærkninger, han har fremsat til nærmere Forklaring, ikke paa nogen Maade ramme de to bestemte Udtalelser: som jeg citerede, den ene, nemlig den, at, naar man kan vælge gennem frie Valg til Rigsdagen, hvor meget mere da ikke til Kommuneraadene, i dette Tilfælde til Amtsraadet, og den anden, at den privilegerede Bælgerklasse paa Landet burde Tidens frie Luftning, efterhaanden bortveire. Dette vil det ærede Medlem erkjende. Saa har det ærede Medlem skænket mig en speciel Opmærksomhed, og jeg takker ham derfor, fordi det giver mig Anledning til, med saa Sættninger — med den ærede Formands Udtalelse — at betegne, hvorledes det hang sammen dermed. Det ærede Medlem nævnte, at jeg engang har sagt ved min Indtræden i denne Sal: „Heller ingen Overenskomst end en slet“, og at jeg engang har stemt for Noget, jeg efter min Opfattelse og under de daværende Omstændigheder kaldte en taalelig Overenskomst. Der ligger aldeles ingen Modsigelse deri, at jeg engang stemte for en efter min Overbevisning, taalelig Overenskomst, skjøndt jeg $1\frac{1}{2}$ Aar, iforvejen havde sagt: „Heller ingen Overenskomst end en slet.“ Men naar nu det ærede Medlem vil yderligere efterse min Begrundelse af, hvorfor jeg stemte for den efter min Opfattelse under de daværende Forhold taalelige Overenskomst, vil han se, at denne Begrundelse stemmer med min Stilling, naar jeg her indbringer dette Forslag; thi det er udgaaet fra den bestemte Tankegang, at selv om vi have faaet en forandret Forsatning, har Folket dog bevaret sin Ret til at se Udviklingen fremmet i den oprindelige Sunigrundlovs Aand. Vil det ærede Medlem gaa ind paa den Tankegang, jeg da udviklede, og som jeg tror, at jeg senere har fastholdt og fremdeles vil fastholde, saa stemme han for mit Forslag. Og dernæst vil jeg sige, at selv om den nævnte taalelige Overenskomst i nogle Dine kan kaldes slet, saa maa han erindre,

at vi fra Foraaret 1865 til Sommeren 1866 havde forsøgt gennem over 10 Afstemninger at fastholde det Principale, men at de ærede Medlemmer, der nu ere i Mindretallet, ved deres Afstemninger stadigt hindrede os i at fastholde det.

N. Andersen: Det var en ganske interessant, men tillige noget mærkelig Oplysning, vi fik fra den ærede Ordfører om en af Grundene til, at Flertallet ikke havde kunnet modtage Mindretallets Tilbud. (Berg: Modtage?), eller gaa ind paa Mindretallets Tilbud, den nemlig, at det kom fra den Side, hvorfra det kom. Dersom det var kommet fra en anden Side, saa syntes det nok, som om der kunde være lagt noget mere Mærke dertil. Det er for os en Bekræftelse paa, hvor rigtigt vi have handlet i ikke at stille vort Forslag; men det turde dog være muligt, at det kunde have lettet Sagens videre Gang noget, og maasse noget mere end den ærede Ordfører syntes tilbøielig til at antage. Naar den ærede Ordfører nu talte om, at de, som nu vare i Mindretallet i Kommunalbestyrelserne, ogsaa trængte til Beshyttelse overfor dem, der vare i Flertallet, saa er der een Ting, man bestandig gaar udenom, og det er dette, at de, der udgjøre Flertallet i Sogneraadene, ere de, der skulle af med de fleste Penge til Kommunernes Fornødenheder, og deri ligger da en stor Beshyttelse for de Andre derved, at de selv skulle yde større Bidrag; de kunne ikke lægge paa de Andre uden selv at bære Hovedparten. Men det vil ikke være Tilfældet, naar de mindre Skatteydere — de, som i mange Tilfælde kun svare meget Lidt — skulde være i Flertallet; thi de vilde da kunne gribe i de Andres Lomme, uden at deres egne kom til at mærke noget Synderligt dertil. Naar den ærede Ordfører igjen har talt om Bærnepligten, da forekommer det mig noget besynderligt at sætte dette i Forbindelse hermed, eftersom vi have det ordnet saaledes med Bærnepligten, at Enhver, der er vaabendygig, skal tjene for sig. Man kan dog ikke forlange, at nogen Mand, hvorledes hans Livsstilling end er, skal gjøre mere i denne Henseende end selv gaa med. Det er vistnok meget langt fra, at